
Internationale gedragscodes

Jelke Bethlehem

Centraal Bureau voor de Statistiek

DECLARATION ON PROFESSIONAL ETHICS

ADOPTED BY THE ISI COUNCIL
22 & 23 July 2010
Reykjavik, Iceland

International Statistical Institute - Permanent Office
P.O. Box 24070
2490 AB The Hague
The Netherlands
<http://isi-web.org/about/ethics-intro>

page 1 of 8

EUROPEAN STATISTICS CODE OF PRACTICE

FOR THE NATIONAL AND COMMUNITY STATISTICAL AUTHORITIES

ADOPTED BY THE STATISTICAL PROGRAMME COMMITTEE ON 24 FEBRUARY 2005 AND PROMULGATED IN THE COMMISSION RECOMMENDATION OF 25 MAY 2005 ON THE INDEPENDENCE, INTEGRITY AND ACCOUNTABILITY OF THE NATIONAL AND COMMUNITY STATISTICAL AUTHORITIES

The European Statistics Code of Practice is based on 15 principles. Governance authorities and statistical authorities in the European Union commit themselves to adhering to the principles fixed in this code covering the institutional environment, statistical processes and outputs. A set of indicators of good practice for each of the 15 principles provides a reference for reviewing the implementation of the Code.

ISI Verklaring over Professionele Ethiek

- **Doelgroep**
 - Statistici, ongeacht hun opleiding.
 - Statistici, ongeacht hun werkterrein
- **Bedoeling**
 - Het maken van persoonlijke ethische afwegingen
 - Vanuit gezamenlijke waarden en ervaringen
 - Breed gedragen uitgangspunten
- **Toepassing**
 - Beschrijvend en informatief. Niet opgelegd.
 - Zo breed mogelijk toepasbaar. Daarom soms vaag.
 - Conflicten tussen principes mogelijk.

ISI Verklaring over Professionele Ethiek

- **Conflicten met betrekking tot verschillende groepen**
 - De samenleving.
 - Werkgevers, klanten, subsidieverstrekkers
 - Collega's
 - Onderzochte personen
- **Historie**
 - 1979: Committee on a Code of Ethics
 - 1985: Declaration on Professional Ethics.
 - 2006: Start van revisie
 - 2010: Nieuwe Declaration on Professional Ethics

ISI Verklaring over Professionele Ethiek

- **Gemeenschappelijke uitgangspunten**
 - **Respect:** privacy, vertrouwelijkheid, geen schade aan bevolkingsgroepen, anderen niet tegenwerken
 - **Professionaliteit:** verantwoordelijk, deskundig, kwaliteit, juiste methoden, objectief, ontwikkeling, conflicten.
 - **Oprechtheid en onkreukbaarheid:** onafhankelijk, objectief, onpartijdig, eerlijk, transparant

ISI Verklaring over Professionele Ethiek

1. Nastreven objectiviteit

- Niet bang zijn voor gevolgen
- Nauwkeurigheid
- Transparantie
- Waken tegen onjuist gebruik
- Waken voor nadelige gevolgen

2. Rol en verplichtingen helder

- Rol van werkgever, geldgever, klant, statisticus
- Binnen eigen competentie blijven.

ISI Verklaring over Professionele Ethiek

3. Onpartijdig presenteren van alternatieven

- Alle relevante methoden op een rij
- Voor en nadelen van elke methode

4. Geen verstrengeling van belangen

- Geen opdrachten met financiële
- Geen opdrachten met persoonlijke belangen

5. Vermijden van beoogde uitkomsten

- Niet toewerken naar een uitkomst
- Ook niet in opdracht

ISI Verklaring over Professionele Ethiek

6. Bewaren vertrouwelijkheid

- Geen onthulling van gevoelige informatie
- Wel onthulling van methodes en procedures

7. Professionele vaardigheden

- Vakkennis op peil houden

8. Vertrouwen in de statistiek

- Behoud en bevorder vertrouwen in de statistiek
- Resultaten correct en accuraat weergeven
- Wijzen op beperkingen.

ISI Verklaring over Professionele Ethiek

9. Open over methoden en resultaten

- Het moet mogelijk zijn om een onafhankelijk oordeel over het onderzoek te vormen.

10. Communiceren van ethische principes

- Zichtbaar maken
- In eigen en ander vakgebied

11. Verantwoordelijk voor integriteit

- Houden aan algemeen geldende morele regels voor wetenschappelijk handelen
- Geen misleidende of onjuiste uitkomsten
- Niet openbaar maken van onjuist gedrag verhinderen.

ISI Verklaring over Professionele Ethiek

12. Bescherming onderzochte personen

- Informed consent
- Grote zorgvuldigheid
- Beschermen tegen negatieve gevolgen
- Ook na informed consent
- Ook bij wettelijke verplichting
- Beveiliging tegen onthulling persoonlijke gegevens

EU-Praktijkcode voor Europese Statistieken

- **De Praktijkcode**
 - Bestemd voor statistische bureaus van lidstaten
 - Aangenomen in 2005
 - Principes en indicatoren
- **Externe doelstelling**
 - Bevorderen van het vertrouwen in de onafhankelijkheid, integriteit en verantwoordelijkheid van de nationale statistische instanties en Eurostat
- **Interne doelstelling**
 - Toepassing van de beste internationale statistische beginselen, methoden en praktijken.
 - Verbeteren van de kwaliteit van de statistieken.

EU-Praktijkcode voor Europese Statistieken

- 15 principes
 - Principes 1 t/m 6:
Over de organisatie
 - Principes 7 t/m 10:
Over de statistische processen
 - Principes 11 t/m 15:
Over de output (producten)

EU-Praktijkcode voor Europese Statistieken

- **Principe 1: Professionele onafhankelijkheid**
 - Van regelgevende, administratieve en beleidsdepartementen
 - Ook van particuliere sector
- **Indicatoren**
 - Bescherming tegen inmenging
 - Statistische Autoriteit hoog in ambtelijk hiërarchie
 - Verantwoordelijkheid voor onafhankelijke statistieken
 - Statistische Autoriteit beslist over methodes en procedures.

EU-Praktijkcode voor Europese Statistieken

- **Principe 2: Mandaat voor verzamelen van gegevens**
 - Duidelijk wettelijk mandaat
 - Verplicht gegevens te leveren (huishoudens, ondernemingen, overheid)
- **Indicatoren**
 - Wettelijk vastgelegd
 - Toegang tot registers
 - Wettelijk afdwingbaar

EU-Praktijkcode voor Europese Statistieken

- **Principe 3: Voldoende middelen**
 - Er moeten voldoende middelen zijn om de vereiste statistieken te kunnen maken
- **Indicatoren**
 - Beschikbare middelen (kwalitatief & kwantitatief)

EU-Praktijkcode voor Europese Statistieken

- **Principe 4: Kwaliteitsbewustzijn**
 - Werken volgens de beginselen die zijn vastgelegd in de Kwaliteitsverklaring van het Europees Statistische Systeem.
- **Indicatoren**
 - Systeem voor kwaliteitscontrole
 - Gedocumenteerd
 - Regelmatige reviews

EU-Praktijkcode voor Europese Statistieken

- **Principe 5: Vertrouwelijkheid van gegevens**
 - Privacy gegevensverstrekkers gewaarborgd
 - Vertrouwelijkheid verstrekte gegevens gewaarborgd
 - Uitsluitend gebruik voor statistische doeleinden.
- **Indicatoren**
 - Wettelijk geborgd, zware straffen
 - Geheimhoudingsverklaring
 - Fysieke maatregelen, protocollen

EU-Praktijkcode voor Europese Statistieken

- **Principe 6: Onpartijdigheid en objectiviteit**
 - Wetenschappelijk onafhankelijkheid
 - Objectief, professioneel
 - Transparant
 - Gelijke behandeling
- **Indicatoren**
 - Alleen statistische overwegingen
 - Fouten snel gepubliceerd en gecorrigeerd
 - Toegang to documentatie (metadata)
 - Publicatiedata van te voren bekend
 - Iedereen dezelfde toegang

EU-Praktijkcode voor Europese Statistieken

- **Principe 7: Degelijke methoden**
 - Streven naar hoge kwaliteit
 - Passende instrumenten, procedures en deskundigheid
- **Indicatoren**
 - Standaardisatie van begrippen, procedures en classificaties
 - Goed opgeleide medewerkers
 - Goede internationale contacten
 - Samenwerking met wetenschappelijk wereld

EU-Praktijkcode voor Europese Statistieken

- **Principe 8: Passende statistische procedures**
 - Voor verzamelen van gegevens
 - Voor valideren van gegevens (controle/correctie)
- **Indicatoren**
 - Testen van vragenlijsten
 - Degelijke basis voor trekken van steekproeven
 - Passende controle/correctie-procedures
 - Transparante procedures

EU-Praktijkcode voor Europese Statistieken

- **Principe 9: Belasting respondenten**
 - Zo gering mogelijke belasting
 - Belasting in verhouding tot behoefte
 - Doelstellingen voor vermindering
- **Indicatoren**
 - Niet meer vragen dan nodig is
 - Spreiding enquêtedruk
 - Gebruik van al aanwezige bronnen
 - Gebruik van administratieve bronnen

EU-Praktijkcode voor Europese Statistieken

- **Principe 10: Kosteneffectiviteit**
 - Beschikbare middelen efficiënt inzetten
- **Indicatoren**
 - Waar mogelijk automatiseren
 - Kostbare surveys zoveel mogelijke vermijden

EU-Praktijkcode voor Europese Statistieken

- **Principe 11: Relevantie**

- Statistieken moeten beantwoorden aan behoeften van gebruikers

- **Indicatoren**

- Meting behoefte gebruikers
- Meting tevredenheid gebruikers

EU-Praktijkcode voor Europese Statistieken

- **Principe 12: Nauwkeurigheid en betrouwbaarheid**
 - Statistieken moeten een accuraat en betrouwbaar beeld geven van de werkelijkheid
- **Indicatoren**
 - Controle brongegevens
 - Berekenen en documenteren van steekproeffouten en niet-steekproeffouten (bijv. non-respons)
 - Onderzoek naar verbetering van processen

EU-Praktijkcode voor Europese Statistieken

- **Principe 13: Actualiteit en stiptheid**
 - Statistieken moeten actueel zijn
 - Statistieken moeten op aangekondigde tijdstippen gepubliceerd worden
- **Indicatoren**
 - Publicatiedata van te voren bekend
 - Publicatiefrequentie afgestemd op behoefte gebruikers

EU-Praktijkcode voor Europese Statistieken

- **Principe 14: Coherentie en vergelijkbaarheid**
 - Statistieken consistent in de tijd
 - Statistieken consistent voor regio's/landen
 - Statistieken meten kunnen worden gecombineerd
- **Indicatoren**
 - Statistieken coherent en consistent
 - Coherentie over lange periode

EU-Praktijkcode voor Europese Statistieken

- **Principe 15: Toegankelijkheid en duidelijkheid**
 - Duidelijk en begrijpelijke presentatie
 - Passend en gebruiksvriendelijke verspreid
 - Beschikbaar en toegankelijk voor iedereen
 - Voldoende uitleg en documentatie
- **Indicatoren**
 - Vorm die juiste interpretatie en vergelijking toelaat
 - Toepassing modernen communicatie- en informatietechnologie
 - Goede documentatie
 - Toegang tot microdata